

El camí cap al Residu Zero és una cursa d'obstacles

La plataforma per una mar sense plàstic organitza una performance per reclamar una Llei Estatal de residus ambiciosa i alineada amb Europa.

L'acció vol visibilitzar les pressions per mantenir el sistema d'usar i llençar i els obstacles per avançar cap al Residu Zero.

La pista d'atletisme del Centre de Tecnificació de les Illes Balears i de Santa Eulària des Riu han sigut ocupades aquest matí per personatges poc habituals. Polítics d'Europa, Espanya, Balears, Catalunya, País Valencià, Navarra i altres comunitats autònomes han participat en un cursa simbòlica d'obstacles amb l'objectiu d'arribar a una meta, el Residu Zero.

La performance, que s'ha fet simultàniament a Mallorca i Eivissa, ha estat organitzada per Amics de la Terra, Rezero i entitats de la Plataforma "Per una mar sense Plàstics". Les entitats pretenen posar el focus en l'aprovació de la Llei estatal de Residus, actualment en debat parlamentari. L'acció reclama al govern espanyol que sigui impermeable a les pressions econòmiques que blinden l'actual sistema de gestió de residus, que plantegi objectius ambiciosos de prevenció i reutilització de residus i que respecti l'autonomia de les comunitats que com Balears s'avancen en mesures de fiscalitat i protecció ambiental.

El camí cap al residu zero es presenta com una cursa d'obstacles, on interessos econòmics i polítics frenen i en alguns casos fan fer passes enrere en els avenços cap a la societat residu zero. Algunes comunitats i regions aconsegueixen superar amb més convenciment que d'altres els obstacles, obrint i marcant un camí, com és el cas d'Europa i de Balears.

Aquestes, malgrat mantenir les primeres posicions, avancen lentament en la implementació de les mesures aprovades o simplement queden aturades en el darrer dels obstacles, el de les falses solucions que no incideixen en la prevenció de residus i que suposen entre d'altres aspectes substituir alguns productes de plàstic per altres de biodegradables, compostables, reciclables o reciclats, que són igualment d'usar i llençar).

El cas de Balears ha quedat palès amb les dificultats del seu personatge per avançar en l'aplicació de la seva llei més ambiciosa, i és que malgrat que la llei de residus balear fa dos anys que es va aprovar, alguns sectors econòmics no han aprofitat aquest període de transició per adaptar-se i estan obstaculitzant la seva implementació. Algunes d'aquestes pressions es volen traslladar ara a l'àmbit estatal, frenant l'ambició de la nova normativa, i generant un clima que enterboleix els avanços fets a Balears.

Altres regions representades en la cursa pràcticament no s'han mogut de punt de sortida, entretenint-se en el primer dels obstacles, que fa referència al sistema actual de recollida selectiva i reciclatge i dedicant tots els esforços en millorar la tercera de les R (reciclatge), oblidant que el millor residu és aquell que no es produeix. D'altres comunitats que han intentat superar aquest obstacle s'han trobat amb una forta resistència exterior representat en el segon dels obstacles,

amb els lobbies de l'actual sistema integral de gestió de residus, que segueixen posant traves, confonent amb estratègies de greenwashing, en definitiva, frenant els avenços cap al Residu Zero. Des de la Plataforma reclamen la necessitat d'una llei estatal ambiciosa, impermeable a les pressions econòmiques, que permeti avançar en la línia de les directrius europees, destacant sis demandes principals:

1. La llei estatal ha de fer costat i respectar aquells territoris que volen avançar cap al residu zero i no posar-los traves administratives i jurídiques com l'Estat ha fet fins ara
2. Els objectius, mesures i instruments d'aquesta llei han de garantir la transició cap al residu zero (reduint per al 2035 la fracció rebuig com a màxim als 100kg per habitant i any).
3. Cal incorporar objectius específics de reutilització, per fluxos de residus, incloent:
 - Envasos de beguda del canal HORECA: cervesa (80%), refrescs (80%), aigües envasades (60%), vins i caves (50% dels envasos).
 - Envasos de beguda en canals de consum domèstic: almenys el 70% (2030).
 - Productes mensuals, bolquers i tovallolletes: 30% (2030), 60% (2040)
 - Tèxtil posat en el mercat: 50% (2030)
4. Cal incloure un objectiu de captura de bioresidus d'almenys un 75% (2025), amb límits del 5% en impropis dins d'aquesta fracció orgànica.
5. La implantació obligatòria, a partir de 2023, de Sistemes de Dipòsit, Devolució i Retorn (SDDR) per assegurar el compliment dels objectius de reciclatge d'envasos de begudes (plàstic, metall i vidre) i facilitar la reutilització.
6. Incorporar mesures de fiscalitat ambiental que siguin FINALISTES, no simplement recaptatòries, tant per al cànon plantejat per l'abocament i la incineració com per a l'impost sobre el plàstic d'un sol ús. El fet que siguin finalistes, i que aquests imports siguin transferits als territoris, permetria invertir directament en mesures de prevenció, reutilització i millora de la gestió de residus i el consum responsable.

Palma, 3 juny 2021. Per a més informació contactau:

- Roser Badia: roserb@rezero.cat / 680 82 12 44
- Elisa García: amics@amicsdelaterra.org / 682.82.04.10

